

KADER VOOR ACTIVITEITEN EN/OF EVENEMENTEN

**HANDLEIDING
FORT HENRICUS**

INLEIDING

Fort Henricus was een vesting in de West Brabantse Waterlinie. In 1626 is het fort gebouwd en in 1813 is het ontmanteld. Na bijna 200 jaar niet meer aanwezig te zijn geweest is het fort in de afgelopen jaren in ere hersteld.

Vanuit de omgeving is veel belangstelling gebleken om activiteiten te organiseren op en rond het fort. Daarom heeft Natuurmonumenten deze publiekshandleiding opgesteld. Hierin is te lezen aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een activiteit of evenement op het fort te kunnen organiseren. Voor gebruik van het fort zal bovendien een vergoeding gevraagd worden. Deze vergoeding hangt af van het type evenement en de aard van de organisator (non-profit of commercieel) en is dus maatwerk.

Behalve toestemming van Natuurmonumenten is het verplicht om voor elk initiatief contact op te nemen met bevoegd gezag (provincie, gemeente of waterschap). Na overleg zal blijken of er een vergunning nodig is. De verwachting is, gezien de waarden van het gebied, dat dit vrijwel altijd het geval zal zijn.

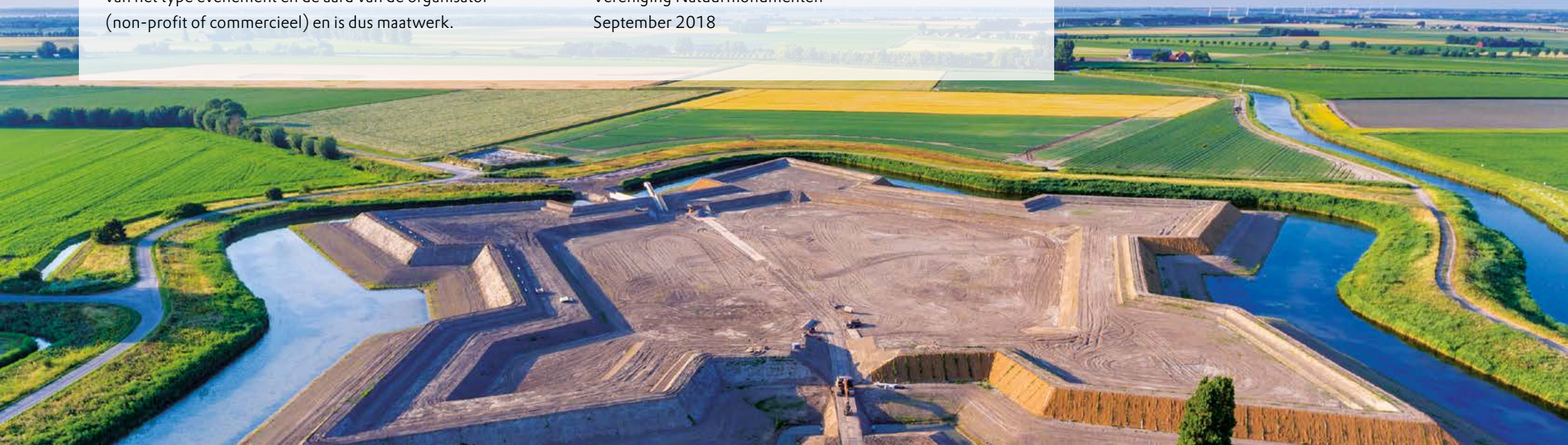
Heeft u interesse om een activiteit te organiseren, neem dan contact op met de beheereenheid, bereikbaar via nmzeevolk@natuurmonumenten.nl of 0113-644044. Op pagina 7 is de procedure te vinden die gevolgd moet worden.

Vereniging Natuurmonumenten
September 2018

Locatie

Fort Henricus heeft geen eigen adres, voor navigatie en aanvragen van vergunningen kan gebruik gemaakt worden van het adres van de loodsen bij het Fort; Schansdijk 5, 4655 TE De Heen.

Het fort ligt ten noorden van de stad Steenbergen in de Heense polder aan de Vliet. De snelweg A4 ligt op korte afstand ten zuiden van het fort.

GESCHIEDENIS

In 1626 is gestart met de bouw van verdedigingswerk Fort Henricus met als doel om de toegang tot de stad Steenberg vanuit de Roosendaalse en Steenbergse Vliet (die toen een open verbinding had met het Volkerak) beter te kunnen verdedigen. Het fort maakte deel uit van de West Brabantse Waterlinie; dit is weer onderdeel van de Zuiderwaterlinie en ligt tussen Bergen op Zoom en Steenberg.

In 1639 bestond Fort Henricus uit een binnenterrein (de "terre"), een hoofdwal (de binnenwal), vijf bolwerken, een gracht en een buitenwal (contrescarp). In 1753 stonden er diverse gebouwen op het binnenterrein.

Op onderstaande afbeelding zijn deze te zien; nummer 1 was het poortgebouw, nummer 3 een soldatenbarak en nummer 7 het magazijn wat daarvoor de kerk was.

Fort Henricus, 1639, Quirijn van Lobbrecht

Helaas is er van de bebouwing niets bewaard gebleven en ontbreekt informatie over hoe de gebouwen er exact hebben uitgezien. Ook de buitenwal is niet bewaard gebleven en de gracht heeft niet meer zijn oorspronkelijke breedte. Binnen het herstelplan zijn de terre, binnenwal en de bolwerken hersteld. En op de plek waar vroeger de toegangsbrug lag is een nieuwe brug met uitkijktoren gerealiseerd.

Het fort is tussen 1639 en 1813 enkele keren in gebruik geweest. Hierna is de ontmanteling van het fort gestart. Tot het jaar 2000 is het fort vervolgens in gebruik geweest voor de landbouw.

Vanaf 2000 is Natuurmonumenten eigenaar geworden van het fort. In 2002 is er gestart met de planvorming voor herstel van het fort.

Fort Henricus, 1753, Cornelis van Bommel

TIP

Als je de bebouwing wilt verbeelden met bijvoorbeeld strobalen dan kun je een digitaal bestand met GPS coördinaten bij Natuurmonumenten opvragen.

GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN

Wat kun je op het fort organiseren?

Op het fort kunnen verschillende soorten evenementen en activiteiten georganiseerd worden. In het algemeen is het belangrijk dat deze evenementen het fort en de natuur niet schaden en geen overlast geven voor de omgeving. Een evenement moet daarom aan bepaalde regels voldoen.

Te huren ruimte

Voor het organiseren van een activiteit of evenement kan het binnenterrein, circa 17.400 m² groot, en de hoofdwal met bolwerken het gehele jaar gehuurd worden. De grachten en de buitenzijde van de taluds mogen niet gebruikt worden.

Houd hierbij rekening met het volgende:

- Er is geen gebouw of iets dergelijks aanwezig waar bij slecht weer geschuild kan worden.
- Er zijn geen sanitaire voorzieningen of aansluitingen op elektriciteit, riool en water aanwezig.
- Het terrein is vanwege de bodemgesteldheid helaas niet geschikt voor mensen met een beperking. Ook de toren is alleen via een trap te bereiken.
- Het terrein is wegens de bodemgesteldheid ook gevoelig voor "insporing". Bij op- en afbouw kan dus alleen gebruik gemaakt worden van lichte voertuigen of voertuigen met een lage bodemdruk.

- De uitkijktoren is wegens de beperkte omvang niet geschikt voor grote groepen tegelijk.
- De indeling van het terrein maakt dat alleen het hele terrein gehuurd kan worden. Dit kan te groot zijn voor kleinere activiteiten. De huurder kan dan zelf beslissen of andere mensen ook op het terrein mogen komen. Dit zal de huurder dan duidelijk moeten communiceren naar het publiek. De huurder is op dat moment verantwoordelijk voor alle bezoekers.
- Alle bezoekers dienen het terrein te betreden via de standaard entree. De leveranciersingang is alleen te gebruiken door medewerkers van een activiteit.

Parkeren

Er is bij de entree alleen parkeergelegenheid voor enkele fietsen. Auto's kunnen aan de zuidzijde van het fort (bij de dienstingang) parkeren. Deze parkeerplaats biedt plaats aan circa 30 auto's en is in eigendom van gemeente Steenberg. De parkeerplaats is in principe openbaar maar overleg met de gemeente hierover is wel handig. Natuurmonumenten kan geen toestemming verlenen voor het gebruik van de parkeerplaats. Hiervoor dient de gemeente Steenberg benaderd te worden.

De volgende evenementen zouden bijvoorbeeld passend zijn:

- Toneelstuk.
- Braderie/ markt met regionale producten.
- Een festival gericht op cultuur of natuureducatie.
- Tijdelijke tentoonstelling.

Wat niet in de doelstelling past zijn bijvoorbeeld:

- Alle evenementen die water nodig hebben zoals schaatsbaan, mudtrails, speeltuin.
- Uitzetten van vis voor visserijevenementen.
- Karten of mountainbiken.
- Drive-in bioscoop.

Bij evenementen gelden altijd deze regels:

- Publiek én organisatie is alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang, toegestaan. Er kan niet overnacht worden op het terrein.
- Voor honden geldt standaard een opruim- en aanlijnplicht. De huurder kan besluiten om honden tijdens het evenement helemaal te verbieden. Honden los rond laten lopen mag nooit.
- Al het afval, ook afvalwater, wordt meegenomen en gescheiden afgevoerd en bij een erkende verwerker aangeboden.
- Behalve voor de op- en afbouw van het evenement is het gebruik van gemotoriseerd vervoer niet toegestaan.
- Eventueel aanwezig vee mag niet worden gevoerd of aangeraakt.
- Flora en fauna mag niet verstoord worden.
- Het vissen in de grachten is niet toegestaan.
- Er mag op geen enkele wijze schade toegebracht worden aan het monument.
- De evenementen dienen een zo gering mogelijke impact op natuur en milieu te hebben. In het plan van aanpak moet daarom ook beschreven worden welke middelen zullen worden gebruikt.
- Geluidsinstallaties of hulpmiddelen als aggregaten zijn op het binnenterrein alleen toegestaan ten tijde van het evenement of voorbereidingen daarvan. Het maximaal aantal toegestane decibel is 70 dB(A) en 83 dB(c) (op 30 meter afstand van het podium). Let op; bij de noordgrens van het fort mag de geluidsbelasting ten allen tijde maximaal 50 dB(A) LAeg zijn.
- De parkeerbehoefte wordt door de huurder geregeld waarbij eventueel benodigde vergunningen ook door de huurder worden geregeld.
- De maximale hoeveelheid personen die tijdens het evenement aanwezig mogen zijn wordt door de huurder afgestemd met de gemeente en Natuurmonumenten.
- Bij elk evenement of activiteit plaatst de huurder op eigen rekening een toiletvoorziening (indien nodig regelt de huurder hiervoor een vergunning).
- Er mogen geen gaten worden aangebracht in het maaiveld zonder goedkeuring van Natuurmonumenten, ook niet om bijvoorbeeld (afval)water weg te laten lopen of palen voor tenten te plaatsen.

- De organisator is verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoekers tijdens en bij aankomst en vertrek van het evenement. Afspraken hierover met bevoegd gezag dient de organisator zelf te maken met hulpverlenende diensten.
- De leveranciersingang wordt tijdens het evenement niet afgesloten zodat hulpverlenende diensten toegang hebben tot het terrein.
- Bij het gebruik van een aggregaat dient deze geplaatst te worden op een absorptiedoek of lekbak om vervuiling van het gebied tegen te gaan.

Tussen de huurder en Natuurmonumenten zal een overeenkomst worden afgesloten, hierin kunnen aanvullende regels worden opgenomen. Bevoegd gezag kan in een eventuele vergunning ook aanvullende regels stellen.

Hiernaast geldt nog het volgende:

- De initiatiefnemer houdt zich ook aan de regels van bevoegd gezag. Boetes voor overtredingen worden doorbelast aan de huurder.
- Bij het organiseren activiteiten geldt het volgende:
 - De huurder is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van de bezoekers en dus ook zelf aansprakelijk bij schade en ongevallen.
 - De huurder dient zich hiervoor afdoende te verzekeren. Let hierbij op dat outdoorachtige activiteiten vaak moeilijk te verzekeren zijn. De huurder dient een kopie van de polis te overleggen aan Natuurmonumenten.
 - Bij risicovolle activiteiten laat de huurder alle deelnemers daaraan een verklaring tekenen dat men zich bewust is van de risico's.
- Alle eventuele schade door bijvoorbeeld het plaatsen van tenten, kraampjes, informatieborden, routeverwijzingen, insporing en dergelijke wordt op kosten van de huurder hersteld door de huurder. Indien de huurder in gebreke blijft worden de herstelwerkzaamheden op kosten van de huurder hersteld en worden deze kosten bij de huurder in rekening gebracht.

PROCEDURE

Als je initiatief aan de regels voldoet neem je de volgende stappen:

1. Maak een plan van aanpak waarin het volgende aan bod komt:

- Het soort evenement,
- Tijdstip en duur van het evenement,
- Het aanbod (type muziek, welke producten),
- Doelgroep,
- Hoeveel mensen er verwacht worden,
- Wat de uitstraling is van het evenement,
- Een plattegrond waarop minimaal aangegeven de locaties van:
 - Auto's en fietsen,
 - Toiletvoorziening,
 - Eventuele aggregaten,
 - De tenten en omvang daarvan,
 - De EHBO tent.
- Logistiek:
 - Hoe en met welk materieel wordt het evenement opgebouwd,
 - Wanneer en hoe wordt er afgebouwd,
 - Hoe wordt de afwikkeling van het verkeer geregeld.
 - Wie is contactpersoon voor de voorbereiding en de dag zelf en hoe zijn deze te bereiken.

2. Stuur het plan van aanpak per mail naar nmzeevolk@natuurmonumenten.nl.

3. Regel eventuele vergunningen en toestemmingen.

4. Wanneer Natuurmonumenten akkoord is met het evenement en de organisatie daarvan zal er een concept overeenkomst. Na ontvangst van de aanvrager van de vergunningen maakt Natuurmonumenten de overeenkomst definitief.

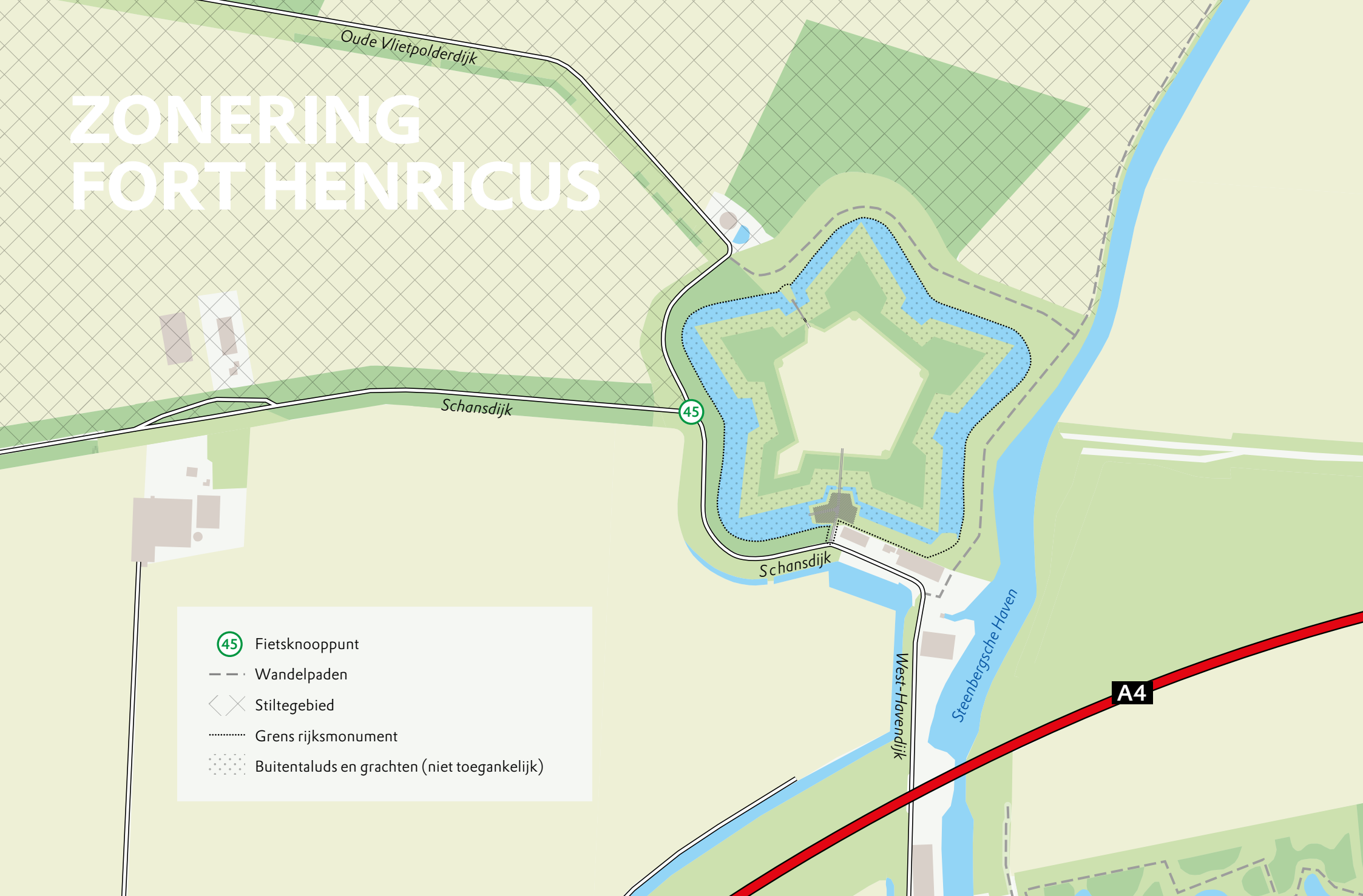
Huurprijs

De huurprijs is afhankelijk van de omvang en de aard van het evenement. Ook zal de huurprijs voor een niet-commerciële partij lager liggen dan voor een commerciële partij maar het is altijd maatwerk. Natuurmonumenten vraagt meestal een vaste huurprijs en, wanneer dat aan de orde is, een percentage van elk verkocht kaartje. Dit is meestal 10%. De reden dat Natuurmonumenten een vergoeding vraagt is omdat Natuurmonumenten voor elk evenement tijd kwijt is aan bijvoorbeeld het regelen van de overeenkomst, opnemen van het terrein, controle op naleving van de regels, administratie en extra onderhoud. Daarnaast gebruikt Natuurmonumenten dit soort inkomsten om natuur in Nederland veilig te stellen en beheren.

De huur moet altijd vooraf worden betaald middels de door Natuurmonumenten verstrekte factuur. Voor en na de verhuurtermijn zal er door Natuurmonumenten een opname van het terrein gemaakt worden.

ZONERING FORT HENRICUS

- Fietsknooppunt
- Wandelpaden
- Stiltegebied
- Grens rijksmonument
- Buitentaluds en grachten (niet toegankelijk)

BIJLAGE

Regels van andere organisaties

Het fort is een bijzondere locatie waar diverse regels vanuit de overheid voor gelden. De locatie is een Rijksmonument, maakt deel uit van een waterkering, is onderdeel van het NatuurNetwerk Brabant en is door de gemeente onder andere bestemd als Natuur. Een en ander komt in het bestemmingsplan bij elkaar waarover meer informatie is te vinden op www.ruimtelijkeplannen.nl of via de gemeente.

Rijksmonument

Fort Henricus is een Rijksmonument vanwege de cultuurhistorische waarde als militair-historisch object, de hoge archeologische waarde, de ensemblewaarde met de overige forten en vanwege de herkenbaarheid in het landschap. Deze aanwijzing betekent dat er niet zomaar wijzigingen mogen worden aangebracht aan het fort. Voor het herstel en de toevoeging van de brug met toren is bijvoorbeeld toestemming gekregen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dit houdt ook in dat het realiseren van objecten of gebouwen op het fort niet zonder meer is toegestaan. Bij de plaatsing van tijdelijke zaken zoals tenten is het bijvoorbeeld niet toegestaan om hiervoor gaten in de grond of de taluds te maken.

Bestemmingsplannen "Buitengebied Steenberg" en "Buitengebied Steenberg – 1^e herziening"

Het fort ligt binnen de bestemmingsplannen "Buitengebied Steenberg" en "Buitengebied Steenberg – 1^e herziening". De locatie ligt in de bestemming Natuur en gedeeltelijk in de dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering. Verder ligt de locatie in de milieuzone Natuur Netwerk Brabant en is een gedeelte aangewezen als ecologische verbindingszone.

Dit houdt in dat de locatie, naast de monumentale functie, alleen gebruikt mag worden voor behoud, herstel en/of ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden en voor behoud, herstel, bescherming en/of ontwikkeling van het Natuur Netwerk Brabant. Daaraan ondergeschikt is extensieve recreatie en educatief medegebruik toegestaan. Dit houdt bijvoorbeeld in dat er overdag gerecreëerd mag worden maar dat kamperen niet is toegestaan.

De voor Waterstaat – Waterkering aangewezen gronden zijn mede bestemd voor het behoud van de waterkering. Er mag hier niet worden gebouwd.

Gemeentelijke regels

De gemeente stelt regels ten aanzien van evenementen en grootschalige activiteiten. Hierbij hanteert de gemeente over het algemeen een onderscheid tussen kleine evenementen en grote evenementen. Voor deze locatie geldt dat er altijd van tevoren overleg gevoerd moet worden met de gemeente.

Een evenement is volgens gemeentelijk beleid klein als het voldoet aan de volgende regels:

- Er komen minder dan 250 bezoekers;
- Het vindt plaats tussen 9:00 en 23:00 uur;
- Er worden alleen objecten geplaatst kleiner dan 50m²;
- Het maximale geluidsniveau van 70 dB(A) en 83 dB(c) en 50 dB(A) op de noordgrens van het fort en
- Er geen belemmering plaatsvindt van hulpdiensten.

Wanneer het gaat om een groter evenement moet er minimaal 12 weken van tevoren een vergunning worden aangevraagd.

Voor actuele en volledige informatie ten aanzien van de gemeentelijke regels kan contact opgenomen worden met het evenementenloket van de gemeente Steenbergen.

Dit loket is bereikbaar via:

evenementenloket@gemeente-steenbergen.nl en telefoonnummer 14 0167.

Veel informatie is ook te vinden via deze link:

https://organisatie.gemeente-steenbergen.nl/overzicht/organisatie/official_bekendmakingen/nadere_regels/evenementen_gemeente_steenbergen_2018-2023.

Natuurmonumenten zet zich als vereniging in voor de bescherming van natuur, waardevolle landschappen en cultureel erfgoed. Zij wordt gesteund door ongeveer 700.000 leden en enorm veel vrijwilligers.

Het onderhoud en beheer van cultureel erfgoed als Fort Henricus wordt niet gesubsidieerd dus alle inkomsten vanuit verhuur zijn noodzakelijk om het fort in stand te houden. Natuurmonumenten is eigenaar van het hele fortterrein, inclusief het grootste deel van de buitenwal.

